

Nr 15.

Ankom till Riksdagens kansli den 16 februari 1912 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning af väckt motion om ändring i 9 kap. 2 § giftermålsbalken.

Uti en inom Andra kammaren väckt, till lagutskottet hänvisad motion, nr 117, har herr *H. Carlson* i Herrljunga hemställt, att Riksdagen måtte besluta sådan ändring i 9 kap. af giftermålsbalken, att första punkten i 2 § i nämnda kap. må få följande lydelse:

§ 2.

Mannen hafve ej makt att sälja, skifta, bortgifva eller med inteckning för gäld, eller med servitut belasta hustruns enskilda fasta egendom eller sådan egendom, som makarna under äktenskapet gemensamt förvärfvat och som af mannen förvaltas, utan att han hafver hustruns frivilliga ja och underskrift i tvenne godemäns närvaro, ej heller utan sådant samtycke sluta aftal, hvarigenom å egendomen lägges servitut, eller upplåta rätt till afkomst af egendomen eller rätt att annorledes än för egendomens behof afverka skog därå.

Till stöd härför har motionären anført följande:

»Om mannens målsmansrätt öfver hustrun stadgas i 9 kap. 1 § giftermålsbalken, enligt detta lagrumms lydelse i lagen den 1 juli 1898, att: »sedan man och kvinna sammanvigda äro, då är han hennes rätte målsman och äger söka och svara för henne, utom hvad angår egendom, som är från hans förvaltning undantagen, samt gäld, hvarom i 11 kap. 5 § sägs etc.»

De gällande inskränkningarna i bestämmelserna om mannens målsmansrätt finnas upptagna i 2 § af förstnämnda kap., där det heter:

»Mannen hafve ej makt att sälja, skifta, bortgifva eller med inteckning för gäld belasta hustruns enskilda fasta egendom, som af honom förvaltas, utan att han hafver hennes frivilliga ja och underskrift i tvenne godemäns närvaro, ej heller att utan sådant samtycke sluta aftal, hvarigenom å egendomen lägges servitut, eller upplåta rätt till afkomst af egendomen eller rätt att annorledes än för egendomens behof afverka skog därå. Sker det ändock, vare den åtgärd ogill, och må klander därå väckas af hustrun eller hennes arfvingar. Har mannen eljest upplåtit nyttjanderätt till fastighet, hvarom nu är sagdt, utan hustruns frivilliga ja och underskrift i tvenne godemäns närvaro, må den upplåtna rättigheten ej intecknas; och äge hustrun efter mannens död, eller då äktenskapet eljest blifvit upplöst eller boskillnad beviljats, rätt att uppsäga den, som nyttjanderätten innehafver; dock njute landbo eller hyresman, som uppsagd varder, laga fardag. Dör hustrun före mannen, äge hennes arfvingar enahanda uppsägningsrätt. Nyttjanderättens innehafvare äge ock, där äktenskapet upplöses, eller boskillnad beviljas, lof att uppsäga.

Ej vare mannen tillåtet att utan samtycke af hustrun å hennes enskilda fasta egendom, som af honom förvaltas, afverka skog annorledes än för egendomens behof.

Har mannen öfvergifvit hustrun, eller är han för sjukdom eller af annan orsak ur stånd att om boet draga försorg, äge hustrun till nödortf pantsätta eller afyttra egendom i boet, hvaröfver hon eljest ej ägt råda; dock må ej fast egendom intecknas eller afyttras, med mindre rätten, efter inhämtande af yttrande från mannens närmaste fränder, som i riket vistas, det medgifver.»

Då man läser detta lagrum, måste man ovillkorligen fråga sig: När lagen, till förmån för hustrun, förbjuder mannen, att utan hustruns samtycke med inteckning för gäld eller med servitut och dylikt belasta hustruns enskilda fasta egendom, som af mannen förvaltas, hvarför förbjuder då icke äfven lagen mannen att utan hustruns samtycke med inteckning för gäld eller med servitut och dylikt belasta sådan egendom, som makarna under äktenskapet gemensamt förvärfvat och som af mannen förvaltas? Denna fråga gjordes ju också vid 1898 års riksdag, då de nu gällande reglerna om målsmans rätt om giftorätt i bo och om ansvarighet för makans gäld, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med framlagd kunglig proposition, antogos. Vid samma års riksdag yrkade nämligen en enskild

motionär i denna kammare med anledning af propositionen nr 28 med förslag till lag angående ändring i vissa delar af giftermålsbalken m. m., »att Riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts förslag till lag angående ändring af 9 kap. giftermålsbalken, att 2 § i nämnda förslag måtte få följande lydelse: Mannen hafve ej makt att sälja, skifta, bortgifva eller med inteckning för gäld eller med servitut belasta hustruns enskilda fasta egendom eller sådan egendom, som makarna under äktenskapet gemensamt förvärfvat och som af mannen förvaltas, utan att han hafver hustruns frivilliga ja och underskrift i tvenne gode mäns närvaro, etc.» Såsom skäl för detta sitt yrkande anförde motionären dels innehållet i Riksdagens skrivelse till Konungen den 7 maj 1894 punkt 3, hvilken punkt har följande lydelse:

»Mannen må icke hafva makt att utan hustruns samtycke bortskifta, förpanta eller sälja boets fasta egendom å landet eller jord och hus i staden».

En sådan föreskrift skulle, i Riksdagens tanke, vara ämnad att i många fall förekomma lättsinniga köpe-, förpantnings- eller bytesaftal om fast egendom. Då därjämte makarna, åtminstone i allmänhet, hafva lika lott i fast egendom, hvori giftorätt äger rum, synes det ock vara af billighet och rättvisa mot hustrun påkalladt, det äfven hon får hafva sitt ord med vid sådana aftal om samfäld fast egendom, som här ofvan nämnts. I allmänhet böra ej heller vid ingående af dylika aftal någon svårighet möta att inhämta hustruns samtycke, och åtminstone torde en sådan svårighet ytterst sällan vara öfvervinnelig; och dels att det för familjelifvet skulle vara lyckligt, om makarna hade gemensam bestämmelserätt öfver den fastighet, de gemensamt förvärfvat.

Detta förslag blef emellertid af det särskilda utskott, som behandlade den kungliga propositionen, afstyrkt, och segrade utskottets hemställan i båda kamrarna.

Mig synas emellertid utskottets anmärkningar mot förslaget icke äga den betydelse, att man för dem bör offra den verkliga rättvisan, hvilken fordrar, att mannen ej skall hafva öppet att genom ensidigt företagna, oförståndiga åtgärder göra hustruns giftorätt i den fasta egendom, som makarna under äktenskapet, kanske till största delen genom hustruns flit och klokhet, förvärfvat, alldeles betydelselös. De fall, då hustruns rätt skadats genom mannens förvaltning, äro ej få och upprepas sådana nästan dagligen. Det gifves exempel på hurusom kvinnor, hvilka vid äktenskaps ingående medförde afsevärd förmögenhet till boet och som sedan under äktenskapets gång genom flit och sparsam hushållning sökte i sin mån

bidraga till det godas fortbestånd, efter mannens död funnit sig och de sina totalt blottställda, och detta oftast på grund af en oförständig mans tanklösa handlingar. Inför dessa fakta är det ju ej underligt, om rättskänslan reagerar och kräfver rättelse till det bättre.

Nu är ju möjligt, att lagberedningen, som för närvarande lär ha giftermålsbalken under omarbetning, kommer att rätta detta missförhållande och det fördenskull kan synas öfverflödigt att *nu* draga frågan under Riksdagens pröfning; men med tanke på att vi möjligen ännu ganska länge torde få vänta på resultatet af lagberedningens arbete och med hänsyn till frågans vikt, vågar jag på grund af hvad jag här anført vördsam hemställa»; och följer härefter ofvan återgifna yrkande.

*Utskottets
yttrande.*

I skrifvelse till Konungen den 7 maj 1884 yttrade Riksdagen, att den med anledning af gjorda framställningar om ändrad lagstiftning angående äkta makars inbördes egendomsförhållanden ansåg då gällande lagstiftning i ämnet böra ändras; och framlades i fem särskilda punkter de önskemål, som Riksdagen ansåg därvid böra tillgodoses. Bland dessa förekom i punkten III följande:

»Mannen må icke hafva makt att utan hustruns samtycke bortskifta, förpanta eller sälja boets fasta egendom å landet eller jord och hus i staden.»

I följd af nämnda skrifvelse och Kungl. Maj:ts med anledning af densamma gifna uppdrag utarbetade nya lagberedningen och aflämnade den 1 juli 1886 förslag till ny lagstiftning i ämnet. Därvid föreslogs, bland annat, i 10 kap. giftermålsbalken — jämte det stadgande bibehölls om mannens rätt att råda öfver makars bo, såvidt icke annorlunda stadgades — en paragraf, 5 §, af följande lydelse: »Mannen hafve ej makt att sälja, skifta, bortgifva eller med inteckning för gäld belasta hustruns enskilda fasta gods, ändå att det af honom förvaltas, eller fast egendom, däri hustrun äger giftorätt, utan att han därtill hafver hennes frivilliga ja och underskrift i tvenne gode mäns närvaro.»

Då nya lagberedningens förslag den 15 november 1888 förekom till granskning i högsta domstolen, framställdes emot nyssberörda bestämmelse åtskilliga anmärkningar. Sålunda framhölls af fyra bland högsta domstolens ledamöter, att ett stadgande af ifrågavarande innehåll skulle föranleda, att i hvarje ärende angående lagfart eller inteckning på grund af köpe- eller fordringshandling, undertecknad endast af manlig säljare eller gäldenär, ut-

redning måste fordras, huruvida denne vore gift eller icke, samt i förra fallet därjämte intyg om tiden, då äktenskapet ingicks, om äktenskapsförord vore upprättadt, om detsamma innehåll m. m. En ledamot yttrade bland annat, att han beträffande ensidigt förytttrande eller intecknande af fastighet, däri båda makarna ägde giftorätt, tvekade att tillstyrka införande i lagen af förbud häremot. Ehuru det hittills gällande föreställningssättet icke vore främmande för tanken på en sådan inskränkning i mannens rätt att förvalta boets gemensamma egendom, och en dylik inskränkning äfven kunde medföra praktiska fördelar med hänsyn till lagfartsväsendet, kunde det dock sättas i fråga, huruvida det vore lämpligt att sålunda förrycka det lagliga begreppet af mannens förvaltningsrätt. Att mannen ägde råda öfver det gemensamma boet, skulle enligt förslaget i regeln betyda, att han ägde såsom målsman däröfver förfoga och att den gemensamma egendom, hvaröfver han ägde råda, kunde utmätas för den gäld, som mannen gjort, vare sig hustrun för samma gäld åtagit sig betalningsansvar eller icke; men däremot skulle mannens rätt att råda, så vidt den afsåge boets gemensamma fastighet, betyda, att den väl kunde utmätas för gäld, som mannen gjort, men icke af mannen frivilligt säljas för beredande af medel till gäldens betalande, ej heller belastas med inteckning i ändamål att bereda säkerhet åt fordringsägare, som eljest skulle påyrka fastighetens utmätning. Därjämte framhöllos svårigheterna i afseende å hustruns rätt till återvinning, hvilken fråga förslaget icke upptagit till lösning.

På grund af de inom högsta domstolen framställda anmärkningarna fann Kungl. Maj:t nyss berörda förslag icke kunna läggas till grund för någon framställning från Kungl. Maj:ts sida till Riksdagen, utan uppdrog, för att på annan väg vinna de med nya lagberedningens förslag åsyftade förmånerna, i stället åt densamma att utarbета lagförslag i syfte att åt hustru lämna tillfälle att lättare vinna boskillnad och att borttaga eller minska hennes betalningsansvarighet för de skulder, mannen ensam kunde hafva ådragit det gemensamma boet.

Vid 1892 års riksdag drogs emellertid frågan om ändrad lagstiftning rörande äkta makars egendomsförhållanden af enskilda motionärer under Riksdagens pröfning. I en inom Andra kammaren väckt motion, nr 43, föreslog sålunda grefve H. E. G. Hamilton, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring af nämnda lagstiftning, att, på sätt Riksdagen uti sin ofvan åberopade skrifvelse den 7 maj 1884 ifrågasatt, giftorätt icke måtte äga rum i den fasta egendom i stad eller

å stadens mark, som den ena maken före eller under äktenskapet ärfvt eller förut förvärfvt, samt att mannen icke skulle hafva makt att utan hustruns samtycke bortskifta, förpanta eller sälja boets fasta egendom å landet eller jord och hus i staden, äfvensom till de ändringar i lagstiftningen i öfrigt, hvilka häraf funnes påkallade. — I en inom samma kammare väckt motion, nr 93, hemställde vidare herr Magnus Höjer, med hvilken fyra ledamöter af kammaren instämt, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t till en kommande riksdag aflåta förslag bland annat till sådan ändring i gällande lagstiftning, att mannens målsmansrätt och egendomsgemenskapen mellan makar upphäfdes.

På hemställan af lagutskottet i utlåtande nr 47 blefvo emellertid motionerna af Riksdagen afslagna.

Sedan äfven vid 1893 års riksdag frågan om mannens målsmansrätt af enskild motionär återupptagits, utan att förslaget ledde till något resultat, framlade Kungl. Maj:t vid 1898 års riksdag förslag till ny lagstiftning om äkta makars egendomsförhållanden. I detta förslag förekom icke stadgandet om förbud för mannen att sälja eller pantsätta fast egendom, som makarna under äktenskapet förvärfvat. I en inom Andra kammaren väckt motion föreslog emellertid herr Daniel Persson i Tällberg bland annat, att i 9 kap. 2 § giftermålsbalken skulle intagas ett stadgande i öfverensstämmelse med nya lagberedningens här ofvan upptagna förslag.

Det särskilda utskott, till hvilket frågans förberedande behandling hänskjutits, afstyrkte motionen med hufvudsakligen den motivering, som ofvan åberopade fyra justitieråds vid förslagets behandling i högsta domstolen afgifna yttrande innehåller. Utskottets förslag bifölls af Riksdagen och 9 kap. 2 § giftermålsbalken erhöll sin nuvarande lydelse.

Vid 1903 års riksdag föreslogs därefter i två särskilda motioner, nämligen nr 34 inom Första kammaren af herr F. A. Boström och nr 113 inom Andra kammaren af herr C. Lindhagen att Riksdagen måtte för sin del antaga *dels* lag angående ändrad lydelse af 9 kap. 1 § giftermålsbalken, *dels* lag angående kvinnas rätt att vara myndig, *dels* ock lag om ändrad lydelse af 19 kap. 4 § ärfdabalken.

I anledning af motionerna beslöt Riksdagen i enlighet med ett af lagutskottet efter sammanjämkning af kamrarnas skiljaktiga meningar afgifvet förslag att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, i hvad mån gällande lagstiftning om hustrus rättsliga ställning kunde för jämkning eller förtydligande böra omarbetas, i syfte att, utan väsentlig rubbning af de grunder, hvarpå denna lagstiftning hvi-

lade, hustrus rättsställning måtte blifva mera klart och följdriktigt bestämd än för närvarande, samt hennes myndighet, i den mån den ej ansåges böra af mannens målsmansskap begränsas, klart och tydligt i lagen varda uttryckt, och därefter för Riksdagen framlägga förslag till de lagbestämmelser i ämnet, hvartill förhållandena kunde föranleda.

Under den 14 januari 1909 har Kungl. Maj:t sedermera förordnat, att lagberedningen efter afslutandet af arbetet å jordabalken skall till omarbetning företaga giftermålsbalken med tillhörande författningar m. m. Sedan vid beredningens fullgörande af detta uppdrag fråga uppkommit om samarbete mellan de tre nordiska länderna för åstadkommande af öfverensstämmande lagstiftning, bland annat, inom familjerättens område, har vid en den 8—13 november 1909 i Stockholm hållen konferens mellan delegerade för Sverige, Norge och Danmark för uppgörande af en närmare plan för det ifrågasatta samarbetet, delegerade anført, bland annat:

»Såsom föremål för gemensam lagstiftning kan ifrågasättas förmögenhetsförhållandet mellan äkta makar. — — — — Lagstiftningen på förevarande område synes i alla tre länderna vara i behof af ytterligare utveckling; och därvid måste man helt säkert öfvergifva den emellan olika principer haltande ställning, som den nu gällande lagstiftningen intager. Huru en ny ordning bör gestaltas kan uppenbarligen icke nu fastslås. Under öfvervägande måste bland annat komma ett system med fullt åtskilda förmögenhetsområden för bägge makarna. Det bör dock framhållas, att lösningen icke nödvändigtvis måste bestå däri, att man sålunda afskär alla förmögenhetsrättsliga band mellan makarne, hvilket ur åtskilliga synpunkter skulle möta betänkligheter. Man kan i stället tänka sig den ordning, att bägge makarna under äktenskapet fritt råda hvar öfver sin medförda eller sedermera förvärfvade egendom, med skyldighet för enhvar af dem att efter förmåga bidra till utgifterna för det gemensamma, samt att vid äktenskapets upplösning bägge makarnes behållna egendom sammanslås till en massa, hvaraf hälften tillfaller hvardera maken eller dess successorer. På sådant sätt skulle själfständig ställning under äktenskapet för hustrun vinnas, i den mån sådant är möjligt, på samma gång som den gemensamhet i ekonomiska intressen, som karaktäriserar den nuvarande ordningen, skulle väsentligen bibehållas. I hvarje fall synes en ganska genomgripande reform på ifrågavarande område vara erforderlig. Under förutsättning, att man söker vinna en sådan, torde möjlighet förefinnas för en i det väsentliga öfverensstämmande lagstiftning för de skandinaviska länderna på förevarande område.

Det synes alltså lämpligt, att jämväl frågan om äkta makars för-
mogenhetsförhållanden upptages till gemensam behandling.»

Af den här ofvan lämnade redogörelsen för den föreliggande frågans
tidigare behandling framgår nogsam, att den varit föremål för liflig uppmärk-
samhet, men också att meningarne huru den lämpligast skulle lösas varit ganska
skiftande. Dessa skiftande meningar hafva också satt spår i lagen, hvilken
nu på detta område företer en brist på system och enhet, som gör lagstift-
ningen om äkta makars egendomsförhållanden till en bland de mest svår-
tydda och svårtillämpliga i hela vårt lagsystem.

Numera torde dock, enligt utskottets uppfattning, meningarne hafva
alltmera stadgat sig därom, att denna lagstiftning måste byggas på nya
grundsatser om mannens och hustruns ömsesidiga ställning i boet. Att
denna mening äfven delas af dem, som fått sig omarbetningen af gifter-
målsbalken uppdragen, framgår på det tydligaste af ofvan anförda utaf
de delegerade från de tre nordiska länderna gjorda uttalande. Och att äfven
det syfte, som motionären afser med sin nu förevarande motion, därvid
skall röna beaktande, är uppenbart. — Enligt hvad lagutskottet inhämtat,
torde lagberedningen, som ännu icke vid sin behandling af familjerätten
kommit in på frågan om äkta makars egendomsförhållanden, dock inom en
nära liggande framtid komma att upptaga detta ämne.

Den i motionen framdragna detaljen göres utan tvifvel bäst och lämp-
ligast till föremål för behandling i samband med den lagstiftning i ämnet
i sin helhet, hvilken dess bättre synes jämförelsevis nära förestående.
Och då lagutskottet finner betänkligheter möta att, utan en mera vidtgående
undersökning af det nu föreslagna stadgandets konsekvenser och förhål-
lande till lagstiftningen i öfrigt, än som nu kan äga rum, i den gällande
lagen infoga ett sådant stadgande, får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon Riks-
dagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 13 februari 1912.

På lagutskottets vägnar:

JOHAN WIDÉN.

Reservation

af herrar *Lindhagen* och *Sven Persson*, hvilka anført:

»Ifrågavarande motion afser att något vidga gift kvinnas själfbestämningensrätt genom att inrymma åt henne befogenhet att deltaga i förvaltningen af makarnes gemensamma fasta egendom så till vida, att något direkt eller indirekt afhändande af fastigheten eller viss del däraf till andra ej må ifrågakomma utan hustruns samtycke.

Lika med utskottet äro vi öfvertygade om att äfven denna sak kommer att vinna beaktande vid det nu pågående skandinaviska lagstiftningsarbetet på familjerättens område. Frågan gäller då, huruvida i afvaktan på nämnda arbetes resultat, hvilket gifvetvis kommer att dröja åtskilligt, några befogade lifsintressen gå till spillo under väntetiden. I sådant fall bör lagstiftningen, såsom oss synes själfallet, ingripa partiellt och provisoriskt i den riktning motionen utvisar.

Redan den omständigheten, att frågan återkommer oafåtligt, ådagalägger att missförhållanden i verkligheten föreligga, hvilka poeka på en förändring. Det är också på det sättet, att särskildt i jordbrukshem hustrun ofta mer än mannen instinktivt känner, hvilken större trygghet för familjen ligger i bibehållandet af jorden i stället för att utbyta den mot en flyktig penningesumma. Denna sak har en aktuell betydelse särskildt i nu pågående ekonomiska utveckling, som förvandlar skogshemman till industriell egendom. Många erfarenheter gifvas på, hurusom talrika bondefamiljer skulle fortfarande haft ett stöd att hålla sig till i lifvet, om hustruns aningar här fått betyda något, men nu i stället försjunkit i hemlöst elände.

Ur saklig synpunkt finna vi sålunda ett omedelbart bifall till motionen vara icke blott välbetänkt utan helt enkelt en förpliktelse mot de människor, som eljest komma att taga obotlig skada under de närmaste tiderna.

Återstår då att söka komma till rätta med den officiella juridiken, som har så svårt att inspireras af de sakliga värdena och så ofta framträder såsom den store hindraren för dem att nå fram till sin rätt.

Man må då icke taga för mycket intryck af det allmänt hållna talet om att äkta makars egendomsförhållanden äro ett så tillkrångladt kapitel, att man ej bör göra det ännu mer inveckladt. Tillståndet är visserligen ur rättvisans synpunkt beklagligt, men ingalunda obegripligt, och ser man djupare på ämnet så är det nog så, att klarheten blir större i samma mån man nalkas den materiella rättvisan, hvartill motionen ju är ett litet steg.

Dess väsentliga resultat blir att en del familjer komma att behålla sin jord i stället för att de eljest till sin och landets skada afhända sig den. Några afsevärdare svårigheter i formellt juridiskt afseende komma säkerligen ej att inträda utöfver dem som redan förefinnas med hänsyn till lagens nu gällande analoga stadganden om hustrus enskilda jord. Snarare kanske kunde en lättnad vinnas genom en allt allmännare praxis att köpeafhandlingar m. m. i regeln undertecknades af båda makarne, hvilket i många landsändar såsom ett uttryck för folkets eget rättsmedvetande redan nu äger rum äfven då det lagligen ej behöfs. Det må ock erinras, att 1886 års lagberedning, som fick till uppgift att med intresse för det sakliga innehållet intränga i dessa förhållanden, ej fann något hinder emot intagande af motionärens förslag i det gällande lagsystemet, och har lagberedningens formulering följts i vår nedannämnda slutliga hemställan.

Ett motsvarande tillägg till 2 §:s andra stycke, som förbjuder mannen att afverka skog annorledes än till husbehof å hustruns enskilda af honom förvaltade fasta egendom, skulle ock kunna ifrågasättas. Detta är dock ej lika trängande och har ej heller föreslagits i motionen.

På grund af hvad sålunda anförts hemställes:

att Riksdagen med anledning af förevarande motion ville för sin del antaga följande förändrade lydelse af första punkten af första stycket i 9 kap. 2 § giftermålsbalken:

Mannen hafve ej makt att sälja, skifta, bortgifva eller med in-teckning för gäld belasta hustruns enskilda fasta egendom, som af honom förvaltas, *eller fast egendom, däri hustrun äger gifterätt*, utan att han hafver hustruns frivilliga ja och underskrift i tvänne godemäns närvaro, ej heller att utan sådant samtycke sluta aftal, hvarigenom å egendomen lägges servitut, eller upplåta rätt till afkomst af egendomen eller rätt att annorledes än för egendomens behof afverka skog därå.»

Herrar *Håkanson* och *Söderbergh* hafva begärt att få här antecknadt att de icke deltagit i behandlingen af detta ärende inom utskottet.